

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus IX. Argumentum. Donatio Jurispatronatus, an resolvatur per
supervenientiam filiorum Patroni donantis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

valet tamen deducere in pactum eas conditiones, & onera quæ sunt intrinseca ipsi jurispatronatus, & ad quæ Patronus de jure tenetur, juxta auctoritates superius relatas *Can. XII. & XIII. Caf. II. n. 3.* quibus addo *Palm. nep. alleg. 77. n. 9. tom. I.* Igitur cum reparatio Ecclesiæ Patronalis, aut subministratio expensarum pro illius reparatione, sit onus intrinsecum jurispatronatus, & Patrono, ex deductis *Part. I. Can. IV.* poterat Patronus in actu donationis illam deducere in pactum, & injungere Donatario absque ulla labe simoniæ.

ARGUMENTUM.

Donatio Jurispatronatus an resolvatur per supervenientiam filiorum Patroni Donantis?

SUMMARIUM.

- 1 Refertur sententia Decii.
- 2 Lex Civilis an locum habeat, seu an observari debeat in rebus Ecclesiasticis, spiritualibus, vel spiritualitati annexis? & num. 6.
- 3 Lex si unquam comprehendit donationes earum rerum, quæ continent notabilem æstimationem.
- 4 Eadem lex tota fundatur in præsumptione.
- 5 Lex si unquam habet locum in donatione jurispatronatus. Sed limita ut num. 10. usque ad 14.
- 7 Jurispatronatus licet non sit æstimabile quoad pretium, est tamen æstimabile quoad decorem, honorem, & præminentiam, & conservationem memorie familie.
- 8 Lex si unquam habet locum etiam in donatione earum rerum, quæ sunt æstimabiles quoad decorem, & præminentiam.
- 9 Donationi jurispatronatus congruit ratio, seu præsumptio, in qua fundatur eadem lex.

CASUS IX.

Celebris dispositio legis si unquam *Cod. de revocan. donation.* qua sancitur donationes resolveri, & revocari ob supervenientiam filiorum, excitavit desiderium in filio cujusdam Patroni impugnandi tamquam resolutam donationem jurispatronatus Beneficii A factam ab eodem Patrono ante matrimonium favore proprii fratris. Quæro proinde an hæc do-

Part. II.

natio revera sit resoluta, seu an præfata lex locum habeat in donatione Jurispatronatus?

- 1 Negativam sententiam expressè tueretur *Decius conf. 675. num. 1. ibi-- Consuluit eleganter clarissimus U. J. Doctor D. Philippus Griffus, quod dispositio leg. si unquam C. de revoc. donat. non habet locum in donatione jurispatronatus, & juridicam esse arbitror conclusionem ab ejus excellentia firmatam--* Motus ex qualitate hujus Legis, quæ non est Canonica, promanans ab eo, qui rerum spiritualium, & Ecclesiarum est absolutus Dispensator, & Moderator, sed Civilis profluens à potestate laica, quæ super rebus Ecclesiasticis, & spiritualibus nullam jurisdictionem habet, & falcem ponere nequit, unde uti
- 2 talis inepta est comprehendere donationes Jurispatronatus, quod est spirituale, vel spiritualitati annexum, ut sæpius dictum fuit in decursu hujus Operis, & animadvertit *Jo. Andreas in cap. Non minus de Immunit. Eccles. num. 14. ibi-- Non video, quod lex non solum digestorum, sed etiam codicis, vel authenticorum possit infringere Ecclesias ad talia--* & est Textus expressus in *cap. Ecclesia S. Mariae de Constit. ibique Abb. num. 10. Fagnan. num. 7. & in cap. Quæ in Ecclesiarum eod. tit. n. 25. Merlin. decis. 902. num. 42., & aliæ auctoritates superius hic relatæ Caf. V. num. 15.*
- 3 Quæ Decii sententia veritati consona videtur, si attendatur natura hujusmodi Legis, si illius ratio. Et quidem attempta hujus Legis natura, ipsa comprehendit donationes earum rerum, quæ continent notabilem æstimationem, seu quæ sunt considerabilis valoris. *Covarr. var. resol. lib. 1. cap. 19. n. 12. §. His etiam Cancer. var. resol. par. 1. cap. 8. num. 126. Gabriel. conclus. 2. num. 77. lib. 3. Amostaz. de caus. piis lib. 1. cap. 3. num. 25. Rot. in Fulginaten. donationum 26. Aprilis 1709. §. Quamvis coram R. P. D. Crispo, Jus autem Patronatus nullius est valoris, cum non sit pretio æstimabile, adeoque dicta Lex locum habere non potest in illius donatione. Attempta verò ratione præfate Legis, hæc tota fundatur in præsumptione; quia præsumit, quod si de filiis Donator cogitasset donationem non fecisset. *Honded. conf. 43. num. 16. tom. 1. Cassill. controv. jur. lib. 4. cap. 31. num. 93.**

Ss 2

Card.

Card. de Luc. de donat. disc. 20. num. 9. Rot. decis. 34. num. 22. coram Ansaldo.

Quæ præsumptio cessat in donatione Jurispatronatus secundum se sumpti, quia cum per eam nullum inferatur præjudicium bursale filiis. Patronus etiam si de illis cogitasset adhuc donationem Jurispatronatus fecisset, ac proinde in ea cessare etiam debet ejusdem Legis dispositio, *Capyc. Latr. decis. 160. num. 11. Francisc. Palma consult. 26. num. 17. Rot. decis. 282. num. 9. coram Buratt.*

5 Affirmativam verò sententiam defendunt *Tiraquel. in dicta leg. si unquam verb. donatione largitus num. 353. cum duob. seqq. Vivian. de jurepat. par. 1. lib. 4. cap. 4. n. 31.* quam censeo veriores, & amplectendam, nullatenus attentis contrariis *Decii* rationibus, & reflexionibus.

6 Quoniam, quòd præfata Lex non sit Canonica, sed Civilis, impedire nequit ejus observantiam; siquidem Lex Civilis multoties observari debet in rebus Ecclesiasticis, & spiritualibus, aut spiritualitati annexis, nimirum quando ipsa per Papam fuit inserta Canonis, aut quando disponens specificè de rebus Ecclesiæ fundatur super ratione naturali, & non contrariatur Canonis, aut quando generaliter loquitur, & Canonibus non contradicit, uti est præfata *lex si unquam*, quæ loquitur generaliter de revocatione donationis per supervenientiam filiorum, & nullus est Canon, qui ob dictam causam prohibeat donationes Jurispatronatus, ac proinde etiam si sit Civilis, & non Canonica adhuc in donatione Jurispatronatus est servanda. *Abb. in cap. 1. de oper. nov. nunciat. Fagnan. in cap. Canonum statuta de Constit. num. 39. & in cap. quæ in Ecclesiarum eodem tit. num. 29. & seqq.*

7 Quòd autem hæc Lex comprehendat donationes earum rerum, quæ sunt notabilis æstimationis non officit quin comprehendere possit donationem etiam Jurispatronatus, dupliciter enim res aliqua dici potest æstimabilis, videlicet quoad pretium, & quoad decorem, honorem, præminentiam, aut conservationem memoriæ agnationis; Juspatronatus certò equidem non est æstimabile, quoad pretium est tamen æstimabile, quoad decorem, honorem, præminentiam, & con-

servationem memoriæ familiæ, dum ipsum est, quædam prærogativa, præminentia, & honor, & conservat memoriam familiæ juxta *Bald. conf. 373. vol. 1. nu. 4.* superius relat. *Can. I., & II. Cas. X. num. 4., & dixi Par. I. Can. I., & II. Cas. I., Rota in Bituntina Jurispatronatus 31. Januarii 1716. S. Pro remotione coram R.P.D. Foscario inferius impres. Cas. XI., unde illius donatio cadere potest sub dispositione legis si*

8 unquam cum hæc non solum habeat locum in donatione eorum pretio æstimabilium, verum etiam earum rerum, quæ sunt æstimabiles, quoad decorem, præminentiam, & agnationis memoriam conservandam, *Morot. resp. 43. num. 18., & seq. Rot. in Fulginaten. donationum 26. Aprilis 1709. S. Ad hujusmodi coram R.P.D. Crispo, Cui donationi Jurispatronatus*

9 optimè congruit ratio, & præsumptio, in qua fundatur eadem Lex; non enim præsumitur Patronus voluisse præferre propriæ soboli extraneos, vel consanguineos remotiores in hoc honore, præminentia, & decore, quem secum fert Juspatronatus si de filiis cogitasset, *Crot. consil. 129. num. 8., Tiraquel. in l. si unquam verb. donatione largitus num. 356. Francisc. Palma consult. 26. num. 2. Antonell. de tempor. legal. lib. 2. cap. 61. n. 11.*

A: quamvis in abstracto, & in genere verior sit sententia *Tiraquelli*, attamen ipsa in concreto suas patitur limitationes. Donatio namque Jurispatronatus potest esse causativa, seu onerosa, nimirum si Patronus assumat pro causa donandi aliquod intrinsecum eidem Jurispatronatus, e. g. si donet hoc cum onere, ut Donatarius reparet, reedificet, vel defendat Ecclesiam (non potest enim Patronus assumere pro causa donandi Juspatronatus secundum se sumptum aliquid ipso extrinsecum absque simonia, secus si donet universitatem bonorum, cui sit annexum Juspatronatus) & hæc donatio non resolvitur per supervenientiam filiorum, seu præfata Lex in ea non habet locum, *Menoch. conf. 196. sub num. 47. Rub. par. 4. qu. 37. num. 200., Card. de Luc. de donat. disc. 21. num. 8., Rot. dec. 320. num. 4. par. 6. rec., & in Fulginaten. Donationum 26. Aprilis 1707. S. final. coram R.P.D. Crispo.* Potest etiam esse pura, & simplex, & in ea non habet locum eadem Lex.

Primo

- Primo quando fuit per Patronum individue, & specificè ei renunciatum, secus si solum fuisset renunciatum generaliter, *Gabriel. conclus. 2. lib. 3. num. 63. , Rota. decis. 597. num. 6. par. 3. rec. , & decis. 255. num. 10. coram Otthobon. , & dec. 379. n. 6.*
- 12 *coram Ubaldo*. Secundò quando donatio Jurispatronatus fuit facta Ecclesiæ, aut piæ Causæ, *Gabriell. dicta conclus. 2. nu. 61. Card. de Luc. de donat. disc. 22. n. 7. & resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Albanen. Donationis 2. Junii 1663. lib. Dec. 23. pag. 504.*
- 13 Tertiò quando Patronus cogitando specialiter de filiis, adhuc verisimiliter donaturus fuisset Juspatronatus, uti esset e. g. si ipse post donationem suscepisset liberos, & supervixisset, & donationem non revocasset. *Honded. conf. 43. num. 16. lib. 1. Card. de Luc. dicto disc. 22. num. 8. , Antonell. de tempor. legal. lib. 2. cap. 61. nu. 13. Rot. dec. 471. num. 16. coram Bich.*
- 14 Quartò non habet locum quando superveniunt solum filii adoptivi, seu non revocatur donatio per supervenientiam filii adoptivi Patroni donantis, *Roch. de Curt. de Jurepatr. verb. ipse vel is n. 79. Lambertin. eodem tract. lib. 1. par. 2. qu. 2. art. 9. num. 8. , Gabriell. conclus. 2. num. 77. lib. 3.*

ARGUMENTUM.

Patronus donato Jure præsentandi dumtaxat, an censeatur illud donasse cumulativè, vel privativè; Et an donatio Juris præsentandi ab eo facta pro una vice tantum ad Beneficium vacaturum sustineatur?

SUMMARIUM.

- 1 *Cessante causa, cessare etiam debet effectus.*
- 2 *Mutare consilium in præjudicium alterius quis non potest.*
- 3 *Patronus donans juspatronatus, non potest amplius præsentare. Donans verò dumtaxat jus præsentandi potest concurrere cum Donatario ad præsentandum accumulativè, & quare. Vide num. 4. Limita ut num. 6. usque ad 11.*
- 5 *Per donationem juris præsentandi non cessat in Patrono causa accumulativè præsentandi.*

- 12 *Patronus si donet alicui jus præsentandi pro una vice tantum ad Beneficium vacaturum, an hæc donatio sustineatur? Vide ibi, & num. 14.*
- 13 *Donatio juris præsentandi pro una vice nihil aliud est, quam simplex mandatum procuræ ad præsentandum.*

CASUS X.

Patronus de consensu Ordinarii donavit Titio præsentanti, & acceptanti jus præsentandi, & succedente vacatione Beneficii præsentavit ad illud Cajum, cui præsentationi se opposuit Titius Donatarius prætendens ad se solum spectare vigorem donationis jus præsentandi. Quaritur proinde, an Patronus potuerit in hoc casu præsentare?

Pro quo, more solito procedendo per contraria, quo modo magis splendescit veritas, respondendum videtur negativè. Etenim Patronus eo ipso, quò donavit jus præsentandi alteri, à se illud abdicavit, & eo se spoliavit, unde vacato Beneficio, ad illud amplius præsentare non potest, sed præsentatio totaliter spectare debet ad Donatarium, ut dixi superius *Caf. IV. num. 1.* aliàs in ipso Patrono Donante cessaret causa præsentandi, nimirum jus præsentandi, & non cessaret effectus, videlicet præsentatio, contra illud principium, quò cessante causa, cessare etiam debeat effectus. *l. adigere §. quamvis ff. de jurepatr. Text. in cap. cum cessante de appellat. ibique Gloss. Abb. num. 2. Gonzal. num. 1. Barbos. axiom. 40. num. 4. Card. de Luc. de Benef. disc. 87. n. 2.*

- 1 *Ac etiam aliàs idem Patronus diceretur recedere à sua deliberatione, & mutare consilium in præjudicium Donatarii juris præsentandi, contra regulam, quam habemus in cap. Mutare de regul. jur. in 6.*
- 3 *At hoc non obstante, censeo in casu præsentanti Patronum Donantem potuisse præsentare Rectorem Beneficii vacantis unà cum Donatario juris præsentandi, & hunc vigore dictæ donationis intentionem in jure fundatam non habere præsentandi privativè, & excludendi Donantem à præsentatione; Quoniam distinguendum est inter donationem jurispatronatus, & donationem solius juris præsentandi; quamvis donato legitimè Jurepatronatus, Patronus non possit amplius*